

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ पञ्चमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके पञ्चमः प्रपाठकः ॥

प्रा॒णो र॑क्षति॒ विश्व॑मेज॑त्। इर्यो॑ भू॒त्वा बहु॑धा ब॒हूनि॑। स इत्स॑र्व॒
व्या॑न॒शे। यो दे॒वो दे॒वेषु॑ वि॒भूर॑न्तः। आवृ॑द॒दात् क्षे॒त्रिय॑ध्व॒गद्व॑षा॑।
तमि॑त्प्रा॒णं म॒न॒सोप॑ शि॒क्षत॑। अग्रं॑ दे॒वाना॑मि॒दम॑न्तु नो ह॒विः।
म॒न॒सश्चि॑त्ते॒दम्। भू॒तं भव्यं॑ च गु॒प्यते। तद्धि॑ दे॒वेष्व॑ग्रि॒यम्॥१॥

आ न॑ ए॒तु पु॒रश्च॑रम्। स॒ह दे॒वैरि॑म॒ हव॑म॒। म॒नः
श्रेय॑सि॒श्रेय॑सि। क॒र्मन् य॒ज्ञप॑तिं दध॑त्। जु॒षता॑ मे वा॒ग्नि॑द॒
ह॒विः। वि॒राड्दे॒वी पु॒रोहि॑ता। ह॒व्य॒वाड॑न॒पायि॑नी। यया॑ रू॒पाणि॑
बहु॑धा वद॑न्ति। पेशा॑सि दे॒वाः प॑र॒मे ज॒नित्रे॑। सा नो॑
वि॒राड॑न॒पस्फु॑रन्ती॥२॥

वाग्दे॒वी जु॑षतामि॒द॒ ह॒विः। चक्षु॑र्दे॒वाना॑ ज्योति॑र॒मृते॑ न्य॒क्तम्।
अ॒स्य वि॒ज्ञाना॑य बहु॑धा निधी॑यते। तस्य॑ सु॒म्रम॑शीमहि। मा नो॑
हासी॑द्विचक्ष॒णम्। आयु॑रि॒न्नः प्रती॑र्यताम्। अन॑न्धाश्चक्षु॑षा व॒यम्।
जी॒वा ज्योति॑रशीमहि। सुव॒ज्योति॑रु॒तामृ॑तम्। श्रोत्रे॑ण भ॒द्रमु॑त
शृ॒ण्वन्ति स॒त्यम्। श्रोत्रे॑ण वाचं॑ बहु॒धोद्य॑मानाम्। श्रोत्रे॑ण मोद॑श्च

महश्च श्रूयते। श्रोत्रेण सर्वा दिश आ शृणोमि। येन प्राच्या उत
दक्षिणा। प्रतीच्यै दिशः शृण्वन्त्युत्तरात्। तदिच्छ्रोत्रं बहुधोद्यमानम्।

अरान्न नेमिः परि सर्वं बभूव॥३॥

अग्निमनपस्फुरन्ती सत्यं सप्त च॥ [१]

उदेहि वाजिन्यो अस्यपस्वन्तः। इदं राष्ट्रमा विश
सूनृतावत्। यो रोहितो विश्वमिदं जजान। स नो राष्ट्रेषु
सुधितान्दधातु। रोहंरोहं रोहित आरुरोह। प्रजाभिर्वृद्धिं
जनुषामुपस्थम्। ताभिः स रब्धो अविदथ्यदुर्वीः। गातुं प्रपश्यन्निह
राष्ट्रमाऽहाः। आऽहार्षीद्राष्ट्रमिह रोहितः। मृधो व्यास्थदभयं नो
अस्तु॥४॥

अस्मभ्यं द्यावापृथिवी शक्ररीभिः। राष्ट्रं दुहाथामिह रेवतीभिः।
विमंमर्श रोहितो विश्वरूपः। समाचक्राणः प्ररुहो रुहश्च। दिवं
गत्वायं महता महिम्ना। वि नो राष्ट्रमुनत्तु पयसा स्वेन। यास्ते
विशस्तपसा सं बभूवुः। गायत्रं वथ्समनु तास्त आऽगुः। तास्त्वा
विशन्तु महसा स्वेन। सं माता पुत्रो अभ्येतु रोहितः॥५॥

यूयमुग्रा मरुतः पृश्निमातरः। इन्द्रेण सयुजा प्रमृणीथ शत्रून्।
आ वो रोहितो अशृणोदभिद्यवः। त्रिसंतासो मरुतः स्वादुसम्मुदः।
रोहितो द्यावापृथिवी जजान। तस्मिंस्तन्तुं परमेष्ठी तंतान।
तस्मिंञ्छिश्रिये अज एकपात्। अदहद्द्यावापृथिवी बलेन।
रोहितो द्यावापृथिवी अदहत्। तेन सुवः स्तभितं तेन नाकः॥६॥

सो अन्तरिक्षे रजसो विमानः। तेन देवाः सुवर्नं विन्दन्।
 सुशेवं त्वा भानवो दीदिवाः समम्। समग्रासो जुहो जातवेदः।
 उक्षन्ति त्वा वाजिनमा घृतेन। सः समग्रे युवसे भोजनानि। अग्रे
 शर्धं महते सौभगाय। तवं द्युमन्युत्तमानि सन्तु। सञ्जोस्पत्यः
 सुयममा कृणुष्व। शत्रूयतामभि तिष्ठा महासि॥७॥

अस्वेतु रोहितो नाको महासि॥ [२]

पुनर्न इन्द्रो मघवां ददातु। धनानि शक्रो धन्यः सुराधाः।
 अर्वाचीनं कृणुतां याचितो मनः। श्रुष्टी नो अस्य हविषो जुषाणः।
 यानि नोऽजिनं धनानि। जहर्थ शूर मन्युना। इन्द्रानुविन्द नस्तानि।
 अनेन हविषा पुनः। इन्द्र आशाभ्यः परि। सर्वाभ्योऽभयं करत्॥८॥

जेता शत्रून् विचर्षणिः। आकूत्यै त्वा कामाय त्वा समृधे
 त्वा। पुरो दधे अमृतत्वाय जीवसे। आकूतिमस्यावसे। काममस्य
 समृद्धौ। इन्द्रस्य युञ्जते धियः। आकूतिं देवीं मनसः पुरो दधे।
 यज्ञस्य माता सुहवा मे अस्तु। यदिच्छामि मनसा सकामः।
 विदेयमेनद्धदये निविष्टम्॥९॥

सेदग्निरग्नीरत्येत्यन्यान्। यत्र वाजी तनयो वीडुपाणिः।
 सहस्रपाथा अक्षरां समेति। आशानां त्वाऽऽशापालेभ्यः। चतुर्भ्यो
 अमृतेभ्यः। इदं भूतस्याध्यक्षेभ्यः। विधेम हविषा वयम्। विश्वा
 आशा मधुना सः सृजामि। अनमीवा आप ओषधयो भवन्तु।

अ॒यं यज॑मानो॒ मृधो॒ व्य॑स्यताम्॥१०॥

अ॒गृ॒भी॒ताः प॒शवः॑ स॒न्तु स॑र्वे। अ॒ग्निः सो॒मो व॑रु॒णो मि॒त्र इन्द्रः॑।
बृ॒हस्प॑तिः स॒विता यः स॑ह॒स्त्री। पू॒षा नो॒ गोभि॑रव॒सा सर॑स्वती।
त्वष्टा॑ रू॒पाणि॑ सम॑नक्तु य॒ज्ञैः। त्वष्टा॑ रू॒पाणि॑ दध॑ती सर॑स्वती।
पू॒षा भग॑ः स॒विता नो॑ ददातु। बृ॒हस्प॑तिर्द॒ददिन्द्रः॑ स॒हस्र॑म्। मि॒त्रो
दा॒ता व॑रु॒णः सो॒मो अ॒ग्निः॥११॥

क॒र॒त्रि॒वि॒ष्टम॑स्यता॒न्नव॑ च॥ [३]

आ नो॑ भर॒ भग॑मिन्द्र द्युमन्त॑म्। नि ते॑ दे॒ष्णस्य॑ धीमहि
प्र॒रेके। उ॒र्व इ॒व प॑प्रथे॒ कामो॑ अ॒स्मे। तमा॑पृ॒णा व॑सुपते॒ वसू॑नाम्।
इ॒मं का॒मं म॑न्दया गोभि॑रश्वैः। च॒न्द्रव॑ता राध॑सा प॒प्रथ॑श्च। सु॒व॒र्यवो॑
म॒तिभि॑स्तुभ्यं वि॒प्राः। इन्द्रा॑य॒ वाहः॑ कु॒शिका॑सो अ॒क्रन्। इन्द्र॑स्य॒
नु वी॒र्या॑णि॒ प्रवो॑चम्। या॒नि च॒कार॑ प्रथ॒मानि॑ व॒ज्री॥१२॥

अ॒ह॒न्नहि॑मन्व॒पस्त॑तर्द। प्रव॒क्षणा॑ अभि॒न॒त्पर्व॑तानाम्। अ॒ह॒न्नहि॑
पर्व॑ते शि॒श्रिया॑णम्। त्वष्टा॑ऽस्मै वज्र॑ः स्व॒र्यन्त॑तक्ष। वा॒श्रा इ॒व
धे॒नवः॑ स्यन्द॑मानाः। अ॒ञ्जः स॑मु॒द्रम॑व॒ जग्मु॑रापः। वृ॒षाय॑मा॒णोऽवृ॑णीत॒
सोम॑म्। त्रि॒क॒द्रुके॑ष्वपिब॒थ्सु॑तस्य। आ सा॒यकं॑ म॒घवा॑ दत्त॒ वज्र॑म्।
अ॒ह॒न्नेन॑ प्रथ॒मजा॑ म॒हीना॑म्॥१३॥

यदिन्द्रा॑ह॒न्नथ॑म॒जा म॒हीना॑म्। आ॒न्मा॒यिना॒ममि॑नाः
प्रो॒त मा॒याः। आ॒थ्सूर्य॑ ज॒नय॑न्द्यामु॒षास॑म्। ता॒दी॒क्रा श॒त्रून्

किलाविविध्से। अहन्वृत्रं वृत्रतरं व्यसम्। इन्द्रो वज्रेण
महता वधेन। स्कन्धासीव कुलिशेनाविवृक्णा। अहिः शयत
उपपृक्पृथिव्याम्। अयोध्येव दुर्मद आ हि जुह्वे। महावीरं
तुविबाधमृजीषम्॥१४॥

नातारीरस्य समृतिं वधानाम्। स रुजानाः पिपिष इन्द्रशत्रुः।
विश्वो विहाया अरतिः। वसुर्दधे हस्ते दक्षिणे। तुरणिर्न शिश्रथत्।
श्रवस्यया न शिश्रथत्। विश्वस्मा इदिषुध्यसे। देवत्रा हव्यमूहिषे।
विश्वस्मा इत्सुकृते वारमृण्वति। अग्निद्वारा व्यृण्वति॥१५॥

उदुञ्जिहानो अभि काममीरयन्। प्रपृश्नन्विश्वा भुवनानि
पूर्वथा। आ केतुना सुषमिद्धो यजिष्ठः। कामं नो अग्ने अभिहर्य
दिग्भ्यः। जुषाणो हव्यममृतेषु दृढ्यः। आ नो रयिं बहुलां
गोमंतीमिषम्। नि धेहि यक्षदमृतेषु भूषन्। अश्विना यज्ञमागतम्।
दाशुषः पुरुदससा। पूषा रक्षतु नो रयिम्॥१६॥

इमं यज्ञमश्विना वर्धयन्ता। इमौ रयिं यजमानाय धत्तम्।
इमौ पशून् रक्षतां विश्वतो नः। पूषा नः पातु सदमप्रयच्छन्। प्रते
महे संरस्वति। सुभगे वाजिनीवति। सत्यवाचे भरे मतिम्। इदं
ते हव्यं घृतवत्सरस्वति। सत्यवाचे प्रभरेमा हवीषि। इमानि ते
दुरिता सौभगानि। तेभिर्वयं सुभगांसः स्याम॥१७॥

वज्रहीनामृजीषं व्यृण्वति रक्षतु नो रयिं सौभगान्येकं च॥

य॒ज्ञो रा॒यो य॒ज्ञ ई॒शे वसू॑नाम्। य॒ज्ञः स॒स्याना॑मु॒त सु॑क्षि॒तीना॑म्।
 य॒ज्ञ इ॒ष्टः पू॒र्वचि॑त्तिं दधातु। य॒ज्ञो ब्र॑ह्म॒ण्वाꣳ अ॒प्येतु॑ दे॒वान्। अ॒यं
 य॒ज्ञो वर्ध॑तां गो॒भिरश्वैः॑। इ॒यं वेदिः॑ स्व॒पत्या सु॑वीरा॑। इ॒दं ब॒रु॒हिरति॑
 ब॒रु॒हीꣳष्य॒न्या। इ॒मं य॒ज्ञं वि॒श्वे अव॑न्तु दे॒वाः। भग॑ ए॒व भग॑वाꣳ
 अस्तु दे॒वाः। तेन॑ व॒यं भग॑वन्तः स्याम॥१८॥

तं त्वा॑ भग॒ सर्व॑ इ॒ज्जो॑हवीमि। स नो॑ भग॒ पुर॑ए॒ता भ॑वे॒ह। भग॒
 प्र॒णेत॑र्भग॒ सत्य॑राधः। भगे॑मां धि॒यमु॑द॒व द॑दन्नः। भग॒ प्र णो॑ जन॒य
 गो॒भिरश्वैः॑। भग॒ प्र नृ॑भिर्नृ॒वन्तः स्या॑म। शश्व॑तीः समा॒ उप॑यन्ति
 लो॒काः। शश्व॑तीः समा॒ उप॑यन्त्यापः। इ॒ष्टं पू॒र्तꣳ शश्व॑तीनाꣳ
 समा॑नाꣳ शाश्व॒तेन॑। ह॒विषे॒ष्वाऽन॑न्तं लो॒कं पर॑मा रू॒रोह॥१९॥

इ॒यमे॒व सा या प्र॑थ॒मा व्यौ॑च्छत्। सा रू॒पाणि॑ कुरु॒ते पञ्च॑
 दे॒वी। द्वे स्व॑सा॒रौ वय॑तस्तत्र॒मेतत्। स॒ना॒तनं॑ वि॒ततꣳꣳ ष॑ण्म॒यूख॑म्।
 अवा॒न्याꣳस्त॑नू॒न्कि॑रतो॒ धृ॒त्तो अ॒न्यान्। नाव॑पृ॒ज्याते॑ न ग॒माते॑
 अ॒न्तम्। आ वो॑ यन्तू॒दवा॒हासो॑ अ॒द्य। वृष्टिं॑ ये वि॒श्वे म॒रुतो॑ जु॒नन्ति॑।
 अ॒यं यो अ॒ग्निर्म॑रुतः॒ समि॑द्धः। ए॒तं जु॑षध्वं क॒वयो यु॑वानः॥२०॥

धा॒रा॒वरा॑ म॒रुतो॑ धृ॒ष्णुवो॑जसः। मृ॒गा न भी॑मास्त॒विषे॑भि॒-
 रू॒र्मिभिः॑। अ॒ग्नयो॑ न शु॒शुचा॑ना ऋ॒जी॒षिणः॑। भु॒मिन्ध॑मन्त॒ उप॑
 गा अ॑वृण्वत। वि च॑क्रमे॒ त्रिदे॑वः। आ वे॒धसं॑ नील॑पृ॒ष्ठं बृ॑हन्त॒म्।
 बृ॒हस्प॑तिꣳ स॒दने॑ सा॒दय॑ध्वम्। सा॒दद्यो॑निं द॒म आ दी॑दि॒वाꣳसम्॥

हिरण्यवर्णमरुषः सपेमा। स हि शुचिः शतपत्रः स शुन्यः॥२१॥

हिरण्यवाशीरिषिरः सुवर्षाः। बृहस्पतिः स स्वावेश ऋष्याः।
पूरु सखिभ्य आसुतिं करिष्ठः। पूषः स्तव व्रते वयम्। नरिष्येम
कदाचन। स्तोतारस्त इह स्मसि। यास्तं पूषन्ना वो अन्तः समुद्रे।
हिरण्ययीरन्तरिक्षे चरन्ति। याभिर्यासि दूत्याः सूर्यस्य। कामेन
कृतश्रवं इच्छमानः॥२२॥

अरण्यान्यरण्यान्यसौ। या प्रेव नश्यसि। कथा ग्रामं न
पृच्छसि। न त्वाभीरिव विन्दती (३)। वृषारवायु वदते। यदुपावति
चिच्चिकः। आघाटीभिरिव धावयन्। अरण्यानिर्महीयते। उत गावं
इवादन्। उतो वेश्मेव दृश्यते॥२३॥

उतो अरण्यानिः सायम्। शकटीरिव सर्जति। गामङ्गैष आ
ह्वयति। दार्वङ्गैष उपावधीत्। वसन्नरण्यान्याः सायम्। अक्रुक्षदिति
मन्यते। न वा अरण्यानिर्हन्ति। अन्यश्चेन्नाभिगच्छति। स्वादोः
फलस्य जग्ध्वा। यत्र कामं नि पद्यते। आज्ञनगन्धीः
सुरभीम्। बहून्नामकृषीवलाम्। प्राहं मृगाणां मातरम्।
अरण्यानीमशःसिषम्॥२४॥

स्याम रुरोह युवानः शुन्यूरिच्छमानो दृश्यते निपद्यते चत्वारि च॥—————[५]

वार्त्रहत्याय शवसे। पृतनासाहाय च। इन्द्र त्वा वर्तयामसि।
सुब्रह्माणं वीरवन्तं बृहन्तम्। उरुं गभीरं पृथुबुधमिन्द्र।

श्रुतर्षिमुग्रमभिमातिषाहम्। अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दाः।
क्षेत्रियै त्वा निर्ऋत्यै त्वा। द्रुहो मुञ्चामि वरुणस्य पाशात्।
अनागसं ब्रह्मणे त्वा करोमि॥२५॥

शिवे ते द्यावापृथिवी उभे इमे। शं ते अग्निः सहाद्विरस्तु।
शं द्यावापृथिवी सहोषधीभिः। शमन्तरिक्षं सह वातेन ते। शं ते
चतस्रः प्रदिशो भवन्तु। या दैवीश्चतस्रः प्रदिशः। वातपत्नीरभि सूर्यो
विचष्टे। तासां त्वा जरस आ दधामि। प्र यक्ष्म एतु निर्ऋतिं
पराचैः। अमोचि यक्ष्मादुरितादवर्त्यै॥२६॥

द्रुहः पाशान्निर्ऋत्यै चोदमोचि। अहा अवर्तिमविदथ्स्योनम्।
अप्यभूद्भूद्रे सुकृतस्य लोके। सूर्यमृतं तमसो ग्राह्या यत्। देवा
अमुञ्चन्नसृजन्व्येनसः। एवमहमिमं क्षेत्रियाञ्जामिशं सात्।
द्रुहो मुञ्चामि वरुणस्य पाशात्। बृहस्पते युवमिन्द्रश्च
वस्वः। दिव्यस्येशाथे उत पार्थिवस्य। धत्तं रयिं स्तुवते
कीरयैचित्॥२७॥

यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः। देवायुधमिन्द्रमा जोहुवानाः।
विश्ववृधमभि ये रक्षमाणाः। येन हुता दीर्घमध्वानमायन्।
अनन्तमर्थमनिवथ्स्यमानाः। यत्ते सुजाते हिमवत्सु भेषजम्।
मयोभूः शन्तमा यद्धृदोऽसि। ततो नो देहि सीबले। अदो गिरिभ्यो
अधि यत्प्रधावसि। सः शोभमाना कन्येव शुभ्रे॥२८॥

तां त्वा मुद्रंला हविषां वर्धयन्ति। सा नः सीबले रयिमा
भाजयेह। पूर्वं देवा अपरेणानुपश्यं जन्मभिः। जन्मान्यवरैः पराणि।
वेदानि देवा अयमस्मीति माम्। अहं हित्वा शरीरं जरसः
परस्तात्। प्राणापानौ चक्षुः श्रोत्रम्। वाचं मनसि सम्भृताम्। हित्वा
शरीरं जरसः परस्तात्। आ भूतिं भूतिं वयमश्नवामहे। इमा
एव ता उषसो याः प्रथमा व्यौच्छन्। ता देव्यः कुर्वते पञ्चरूपा।
शश्वतीर्नावपृज्यन्ति। न गमन्त्यन्तम्॥२९॥

करोम्यवर्त्ये चिच्छुभ्रेऽश्नवामहे चत्वारि च॥ [६]

वसूनां त्वाऽधीतेन। रुद्राणामूर्म्या। आदित्यानां तेजसा।
विश्वेषां देवानां क्रतुना। मरुतामेम्ना जुहोमि स्वाहा। अभिभूति-
रहमागमम्। इन्द्रसखा स्वायुधः। आस्वाशांसु दुष्पहः। इदं वर्चो
अग्निना दत्तमागात्। यशो भर्गः सह ओजो बलं च॥३०॥

दीर्घायुत्वायं शतशारदाय। प्रतिगृभ्णामि महते वीर्याय।
आयुरसि विश्वायुरसि। सर्वायुरसि सर्वमायुरसि। सर्वं म
आयुर्भूयात्। सर्वमायुर्गेषम्। भूर्भुवः सुवः। अग्निर्धर्मेणान्नादः।
मृत्युर्धर्मेणान्नपतिः। ब्रह्म क्षत्रं स्वाहा॥३१॥

प्रजापतिः प्रणेता। बृहस्पतिः पुरस्ता। यमः पन्थाः। चन्द्रमाः
पुनरसुः स्वाहा। अग्निर्न्नादोऽन्नपतिः। अन्नाद्यमस्मिन् यज्ञे
यजमानाय ददातु स्वाहा। सोमो राजा राजपतिः। राज्यमस्मिन्

य॒ज्ञे यज॑मानाय ददातु स्वाहा॑। वरु॑णः स॒म्राट् स॒म्राट् पतिः॑।
साम्रा॑ज्यम॒स्मिन् य॒ज्ञे यज॑मानाय ददातु स्वाहा॑॥३२॥

मि॒त्रः क्ष॒त्रं क्ष॒त्रप॑तिः। क्ष॒त्रम॒स्मिन् य॒ज्ञे यज॑मानाय ददातु
स्वाहा॑। इन्द्रो॒ बलं॑ बल॑पतिः। बल॑म॒स्मिन् य॒ज्ञे यज॑मानाय ददातु
स्वाहा॑। बृह॒स्पति॑र्ब्रह्म॒ ब्रह्म॑पतिः। ब्रह्मा॒स्मिन् य॒ज्ञे यज॑मानाय
ददातु स्वाहा॑। स॒विता रा॒ष्ट्रं रा॒ष्ट्रप॑तिः। रा॒ष्ट्रम॒स्मिन् य॒ज्ञे
यज॑मानाय ददातु स्वाहा॑। पू॒षा वि॒शां वि॑दतिः। वि॒शम॒स्मिन्
य॒ज्ञे यज॑मानाय ददातु स्वाहा॑। सर॑स्वती पु॒ष्टिः पु॒ष्टिप॑त्नी।
पु॒ष्टिम॒स्मिन् य॒ज्ञे यज॑मानाय ददातु स्वाहा॑। त्वष्टा॑ पशूनां
मि॒थुना॑नां रू॒पकृ॑द्रूपपतिः। रू॒पेणा॒स्मिन् य॒ज्ञे यज॑मानाय
प॒शून् द॑दातु स्वाहा॑॥३३॥

च स्वाहा साम्राज्यमस्मिन् यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा विशमस्मिन् यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा
चत्वारि च (अग्निः सोमो वरुणो मित्र इन्द्रो बृहस्पतिः सविता पूषा सरस्वती त्वष्टा दश॥)॥[७]

स ई॑ पाहि॒ य ऋ॑जी॒षी तरु॑त्रः। यः शि॒प्रवान्वृ॑षभो यो म॑न्तीनाम्।
यो गो॑त्र॒भिर्द्व॑ज्रभृ॒द्यो ह॑रि॒ष्ठाः। स इ॑न्द्र चि॒त्रां अ॒भि तृ॑न्धि॒ वाजा॑न्।
आ ते शु॒ष्मो वृ॑षभ ए॒तु प॒श्चात्। ओत्त॑राद॒धरा॑गा पु॒रस्ता॑त्। आ
वि॒श्वतो॑ अ॒भिसमे॑त्व॒र्वाङ्। इन्द्रं॑ द्यु॒म्नं सु॒र्वर्द्धे॑ह्य॒स्मे। प्रोष्व॑स्मै
पुरो॑रथम्। इन्द्रा॑य शू॒षम॑र्चत॥३४॥

अ॒भीके॑ चिदु॒ लोक॑कृत्। स॒ङ्गे स॒मत्सु॑ वृ॒त्रहा॑। अ॒स्माकं॑ बोधि
चोदि॑ता। नभ॑न्तामन्य॒केषा॑म्। ज्या॒का अधि॑ धन्व॒सु। इन्द्रं॑ व॒यं

शुनासीरम्। अस्मिन् यज्ञे हवामहे। आ वाजैरुपं नो गमत्। इन्द्राय
शुनासीराय। सुचा जुहुत नो हविः॥३५॥

जुषतां प्रति मेधिरः। प्र हव्यानि घृतवन्त्यस्मै। हर्यश्वाय भरता
सजोषाः। इन्द्रर्तुभिर्ब्रह्मणा वावृधानः। शुनासीरी हविरिदं जुषस्व।
वयः सुपर्णा उपसेदुरिन्द्रम्। प्रियमेधा ऋषयो नाधमानाः। अपं
ध्वान्तमूर्णुहि पूरधि चक्षुः। मुमुग्ध्यस्मान्निधयेऽव बद्धान्। बृहदिन्द्राय
गायत॥३६॥

मरुतो वृत्रहन्तमम्। येन ज्योतिरजनयन्नृतावृधः। देवं
देवाय जागृवि। कामिहैकाः क इमे पतङ्गाः। मान्थालाः
कुलिपरिमापतन्ति। अनावृतैरान्प्रधमन्तु देवाः। सौपर्णं चक्षुस्तनुवां
विदेय। एवा वन्दस्व वरुणं बृहन्तम्। नमस्याधीरममृतस्य गोपाम्।
स नः शर्म त्रिवरूथं वियंसत्॥३७॥

यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः। नाकै सुपर्णमुप यत्पतन्तम्।
हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षत त्वा। हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतम्। यमस्य
योनौ शकुनं भुरण्युम्। शं नो देवीरभिष्टये। आपो भवन्तु पीतयै। शं
योरभि स्रवन्तु नः। ईशाना वार्याणाम्। क्षयन्तीश्चर्षणीनाम्॥३८॥

अपो यांचामि भेषजम्। अप्सु मे सोमो अब्रवीत्।
अन्तर्विश्वानि भेषजा। अग्निं च विश्वशम्भुवम्। आपश्च
विश्वभेषजीः। यदप्सु ते सरस्वति। गोष्वश्वेषु यन्मधु। तेन मे

वाजिनीवति। मुखमङ्घ्रि सरस्वति। या सरस्वती वैशम्भल्या॥३९॥

तस्यां मे रास्व। तस्यांस्ते भक्षीय। तस्यांस्ते भूयिष्ठभाजो
भूयास्म। अहं त्वदस्मि मदसि त्वमेतत्। ममासि योनिस्तव
योनिरस्मि। ममैव सन्वहं हव्यान्यग्ने। पुत्रः पित्रे लोककृज्जातवेदः।
इहैव सन्तत्र सन्तं त्वाऽग्ने। प्राणेन वाचा मनसा बिभर्मि। तिरो
मा सन्तमायुर्मा प्रहासीत्॥४०॥

ज्योतिषा त्वा वैश्वानरेणोपतिष्ठे। अयं ते योनिर्ऋत्वियः। यतो
जातो अरोचथाः। तं जानन्नग्न आरोह। अथा नो वर्धया रयिम्।
या ते अग्ने यज्ञियां तनूस्तयेह्यारोहात्माऽऽत्मानम्। अच्छा वसूनि
कृण्वन्नस्मे नर्या पुरूणि। यज्ञो भूत्वा यज्ञमा सीद स्वां योनिम्।
जातवेदो भुव आ जायमानः सक्षय एहि। उपावरोह जातवेदः
पुनस्त्वम्॥४१॥

देवेभ्यो हव्यं वह नः प्रजानन्। आयुः प्रजां रयिमस्मासु
धेहि। अजंस्रो दीदिहि नो दुरोणे। तमिन्द्रं जोहवीमि मघवानमुग्रम्।
सत्रा दधानमप्रतिष्कुतं शवांसि। मंहिष्ठो गीर्भिरा च यज्ञियो-
ऽवर्तत्। राये नो विश्वा सुपथा कृणोतु वज्री। त्रिकद्रुकेषु महिषो
यवाशिरं तुविशुष्मस्तृपत्। सोममपिबद्विष्णुना सुतं यथाऽवशत्।
स ईं ममाद महि कर्म कर्तवे महामुरुम्॥४२॥

सैनं सश्वदेवं देवः सत्यमिन्दुं सत्य इन्द्रः। विदद्यतीं सुरमां

रुग्णमद्रैः। महि पाथः पूर्व्यः सद्भियंक्रः। अग्रं नयत्सुपद्यक्षराणाम्।
 अच्छा रवं प्रथमा जानतीगात्। विदद्रव्यः सरमा दृढमूर्वम्।
 येनानुकं मानुषी भोजते विट्। आ ये विश्वाः स्वपत्यानि चक्रुः।
 कृण्वानासौ अमृतत्वाय गातुम्। त्वं नृभिर्नृपते देवहूतौ॥४३॥

भूरीणि वृत्वा हर्यश्च हंसि। त्वन्निदस्युश्चुमुरिम्। धुनिं चा-
 स्वापयो दभीतये सुहन्तु। एवा पाहि प्रलथा मन्दतु त्वा। श्रुधि ब्रह्म
 वावृधस्वोत गीर्भिः। आविः सूर्यं कृणुहि पीपिहीषः। जहि शत्रूः
 रभि गा इन्द्र तृन्धि। अग्ने बाधस्व वि मृधो नुदस्व। अपामीवा
 अप रक्षांसि सेधा। अस्मात्समुद्राद्बृहतो दिवो नः॥४४॥

अपां भूमानमुप नः सृजेह। यज्ञं प्रति तिष्ठ सुमतौ
 सुशेवा आ त्वा। वसूनि पुरुधा विंशन्तु। दीर्घमायुर्यजमानाय
 कृण्वन्। अथामृतेन जरितारमङ्घि। इन्द्रः शुनावद्वितनोति सीरम्।
 संवत्सरस्य प्रतिमाणमेतत्। अर्कस्य ज्योतिस्तदिदास ज्येष्ठम्।
 संवत्सरः शुनवत्सीरमेतत्। इन्द्रस्य राधः प्रयतं पुरु त्मना।
 तदर्करूपं विमिमानमेति। द्वादशारे प्रति तिष्ठतीदृषा। अश्वायन्तौ
 गव्यन्तौ वाजयन्तः। हवामहे त्वोपगन्तवा उ। अभूषन्तस्त्वा
 सुमतौ नवायाम्। वयमिन्द्र त्वा शुनः हुवेम॥४५॥

अर्चत हविर्गायत यः सच्चरषणीनां वैशम्भल्या हांसीत्त्वमुरु देवहूतौ नुस्त्वना पद्म॥—————[८]

प्राण उदेहि पुनरा नो भर यज्ञो रायो वात्रहत्याय वसूनाः स ई पाह्यथौ॥८॥

प्राणो रक्षत्यगृभीता धारावरा मरुतौ दीर्घायुत्वाय ज्योतिषा त्वा पञ्चचत्वारिंशत्॥४५॥

प्राणः शुन९ हुवेम॥

हरिः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके पञ्चमः
प्रपाठकः समाप्तः॥

generated on **December 24, 2024**

Downloaded from

<http://stotrasamhita.github.io> | StotraSamhita | Credits